

PELS RIJCKEN

eMAGAZINE

die u kunt bezoeken bij het Rondje
Rechtsstaat hebben daar ook mee te m

[VOORWOORD](#)

[COLUMN](#)

[INZICHT IN BESTUURSRECHT 2024](#)

[DE TIJD VAN DE AVONDKLOK](#)

[‘BLIK VAN BUITEN IN DE WAAN VAN DE DAG’](#)

[RECENTE PUBLICATIES](#)

VOORWOORD

Het eerste Pels Rijcken eMagazine ligt voor u. Online en dus digitaal geven wij u voortaan periodiek een inkijkje in ons kantoor en in ons werk. Het geeft u hopelijk inzicht in de mensen die achter de gevel van ons kantoorgebouw in New Babylon schuil gaan, en het juridische werk dat zij iedere dag samen met onze cliënten en met grote betrokkenheid en gedrevenheid verrichten.

Het eMagazine past bij de ambitie om onze organisatie steeds transparanter te maken. Dat doen we ook door letterlijk de deuren open te stellen, zoals tijdens de Week van de Rechtsstaat. Als advocaten hebben we immers een belangrijke rol in de democratische rechtsstaat. Het is enorm bemoedigend om te zien dat ruim tweehonderd mensen, jong en oud, de moeite namen om daar meer over te horen en over in gesprek te gaan.

“Het eMagazine past bij de ambitie om onze organisatie steeds transparanter te maken.”

Met dit eMagazine willen we tot slot verder inhoud geven aan onze missie om voor onze cliënten een juridisch kompas in een complexe samenleving te zijn. Door ze handelingsperspectief te bieden en iedere dag na te gaan hoe we het recht dienstbaar kunnen maken aan de uitdagingen in de huidige complexe samenleving.

Zo leest u in de rubriek ‘De Zaak’ hoe Corinna als jonge advocaat meteen betrokken raakte bij de juridische consequenties van de pandemie die onze samenleving permanent veranderde. In de reportage over ons congres ‘Inzicht in Bestuursrecht’ leest u hoe wij de toekomst zien van dit vakgebied waarin aandacht voor de mens centraal staat. En onze voorzitter van de Raad van Commissarissen schetst hoe zij aankijkt tegen ons kantoor. Het is slechts een greep uit de bijdragen.

Ik wens u veel leesplezier en laat vooral weten wat u van ons eMagazine vindt!

Sandra van Heukelom-Verhage
Bestuursvoorzitter Pels Rijcken

Uit de landspraktijk

Het moderne, grijze gebouw van de Hoge Raad in Den Haag ademt statuur. En ja, ook invloed, als een van de hoogste instanties van de rechterlijke macht. De deur zit wel direct aan de stoep en zonder hoge trappen, maar erachter volgen meteen de beveiligingspoortjes. Niet een gebouw waar mensen makkelijk naar binnen zouden stappen zonder persoonlijke uitnodiging, zonder er een afspraak te hebben voor de Week van de Rechtsstaat, zoals vandaag.

Bij de statafels vlak voor de grote zittingszaal staat een man uit Tilburg. Gewoon was hij niet. Want hij was die dag al veel drempels over gestapt, zonder persoonlijke uitnodiging. Hij voelt zich aangesproken door de oproep om het symposium bij te wonen. Hij is normaal in overgrote meerderheid aanwezig, op straat, in winkels, in scholen en bedrijven. Maar nu is hij bijzonder, want hij is die ochtend in veel opzichten een enkeling.

Hij laat me niet los. Hij is de mens waar Will Tiemeijer van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid later in zijn bijdrage over spreekt. De mens die, zoals wij allemaal, hunkert naar grip op zijn persoonlijke leven en de wereld om hem heen, waar alles snel verandert, zonder dat je er echt invloed op lijkt te hebben. Dat is, zo

leren we van Tiemeijer, namelijk zeer bepalend voor een gelukkig leven, waarin ontwikkeling mogelijk is.

Dat is de mens waar daarna Tof Thissen over spreekt. De voorzitter van het Ouderpanel Kinderopvangtoeslag en voormalig directeur van onder meer het UWV is bevlogen en rept met persoonlijke ervaring over menselijk leed in de overheidsmachines. Hij raakt de overgrote meerderheid van de zaal, de vele professionals, werkzaam bij overheden, de rechterlijke macht of de advocatuur, zoals ik.

Dan mag ik wat zeggen. Gelukkig zijn de woorden die ik heb voorbereid toepasselijk. Ik hoor mezelf zeggen dat iemand die naar de rechter stapt om de overheid aan te spreken, iemand is die de rechtsstaat daar en dan versterkt. Ik vertel dat wij als kantoor nadenken over hoe wij, vanuit onze rol, samen met onze cliënten bij de overheden dat kunnen blijven zien. Maar dan die man, denk ik opnieuw. Hij is met zijn komst uit Tilburg, met zijn daad van betrokkenheid, overwinnaar van drempels van de democratische rechtsstaat. Ik hou hem voor ogen.

Reimer Veldhuis

Inzicht in Bestuursrecht 2024

Het burgerperspectief voorop

Rechters die nog kritischer worden op het openbaar bestuur. Een toenemend beroep op evenredigheid, dat weerklinkt. En verdergaande Europeanisering van het bestuursrecht. Zo schetsten advocaten Marije Batting, Irene van der Heijden en Marleen Botman wat zij 'voorvoelen' aan ontwikkelingen in het bestuursrecht de komende tijd.

Ze deden dat bij wijze van introductie van het Inzicht in Bestuursrecht-congres, editie 2024, dat het thema had: 'Toekomstbestendig bestuursrecht'. Voor een gehoor van honderden bezoekers was er een plenair deel met daarna diverse aanverwante workshops over onder meer het staatssteunrecht, toekomstgericht toezicht, de Wet open overheid (Woo) en het privacyrecht.

VOELSPRIETEN

“We steken onze voelsprietten uit. Het bestuursrecht verandert; dat moet ook om toekomstbestendig te zijn. Het is aan ons om die veranderingen tijdig te voorvoelen, daarop in te spelen en met u te delen, u daarover te adviseren”, trapte Batting als sectievoorzitter Bestuursrecht af.

Het was precies waar de juristen van onder meer ministeries, toezichthouders, uitvoeringsorganisaties, provincies en gemeenten naar op zoek waren. “Voor mij is dit dé manier om in gecomprimeerde, mondelinge vorm een kroniek van het bestuursrecht te krijgen”, lichtte een van de bezoekers zijn komst toe. Een ander gaf aan vooral de praktijkbenadering te waarderen: “Bij andere bijeenkomsten is de toelichting toch wat meer vanuit het perspectief van de rechter.” Een derde gast, die ook optreedt als rechter-plaatsvervanger, zei daarbij: “Ik kom elk jaar. Ik kom vooral toetsen of ik alle actualiteiten wel goed heb bijgehouden.”

Marije Batting gaf haar gehoor mee rekening te houden met en zich voor te bereiden op een toenemende vraag naar een dienstbare en responsieve overheid. “Procedeergedrag van de overheid zien wij als belangrijk thema. Hoe ga je daarmee om, wat voor keuzes maak je daarin als bestuursorgaan, welke toon kies je, ga je altijd in hoger beroep en voer je wel dat formele verweer? Is je woordvoerder opgelijnd en hoe komt de boodschap in je pleidooi morgen in de krant – of sterker nog – al over een paar uur? We hebben nu ook een specialist juridische communicatie aan ons verbonden om ons en u daarbij te helpen.”

ANKERPUNTEN

Irene van der Heijden bevestigde bij haar introductie vervolgens dat het voor een jurist van een bestuursorgaan niet alleen een kwestie is van jurisprudentie bijhouden, maar voor de toekomst soms ook terug te grijpen op aloude uitgangspunten. “Het zijn de grondrechten en de algemene beginselen die het juridisch kompas vormen als bijzondere regels geen antwoord of bevredigende oplossing bieden. Laat dat dan ook voor het bestuur en de uitvoering de ankerpunten zijn en blijven.”

Marleen Botman adviseerde voor een begrip van goed bestuur ook inspiratie op te halen in Europa. “Europa heeft soms het imago van sta-in-de-weg, maar kan juist een welkome inspiratiebron zijn voor de invulling van de ambities voor goed bestuur en versterking van de rechtstaat. Denk bijvoorbeeld aan het de voorstel voor een grondrecht op behoorlijk bestuur, ontleend aan dat beginsel in het Unierecht, en de nadruk die meer is komen te liggen op daadwerkelijke toegang tot de rechter in plaats van procedurele autonomie. Ik denk dat evenredigheid, waar we in het Unierecht al heel lang aan toetsen, ook een belangrijk onderwerp blijft.”

Van der Heijden vatte de blik op de toekomst samen met de uitspraak dat de rechtspraak toe beweegt naar een burgerperspectief. “Het belang van de burger of het bedrijf, van de belanghebbende dus, wordt voorop gesteld door rechters, die zich dan ook steeds kritischer tonen richting bestuursorganen. Waar rechters vroeger streng beoordeelden of aan alle procedurele eisen is voldaan, draait het nu meer om de inhoud.”

EVENREDIGHEID

Tijdens de daaropvolgende workshop werkte ze dat verder uit met kantoorgenoot Marie-Lise Sluiter. “Kijk, luister, denk mee en help de burger, ook als die in een procedure tegenover het bestuursorgaan staat. Dat is wat rechters steeds meer van bestuurders verwachten. Maar dat is niet nieuw. Want wie van u heeft afgelopen jaar al te maken

gehad met een beroep op evenredigheid?”, vroegen ze hun publiek, waarop bij het merendeel de handen omhoog gingen.

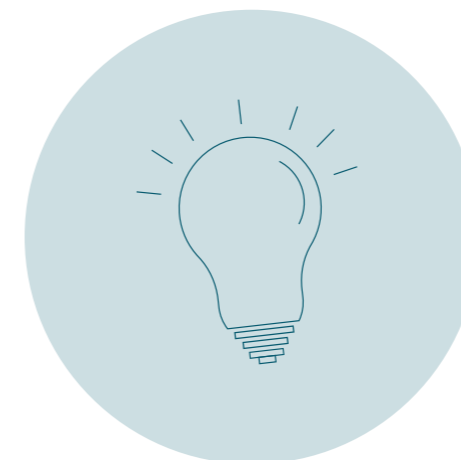
Ze namen daarbij hun toehoorders steeds meer mee naar de grondgedachte die doorklinkt in het Wetsvoorstel versterking waarborgfunctie Awb. “Minder procedure, meer inhoud. En eigenlijk komt het hierop neer: het moet een beetje menselijker.” Wat overigens, zo benadrukten ze, nu ook al kan. “Het wetsvoorstel codificeert, geeft extra duwtjes in de rug, voor iets wat al met de algemene beginselen in de hand mogelijk is: zoals het bieden van maatwerk en het intrekken van een onjuist besluit. Het maakt u ook niet extra vatbaar voor aansprakelijkheid. En het risico op precedentwerking bij maatwerk wordt vaak overschat. Als u maar specifiek motiveert waarom u afwijkt.”

WEDERZIJD VERTROUWEN

Het perspectief op de belanghebbende en de ruimte voor maatwerk, klonk in alle workshops door. Bij de toelichtingen op de Woo ging het natuurlijk over prangende praktijkvragen rond de uitvoerbaarheid, maar in het verlengde daarvan juist ook over dienstbaarheid. “Het gesprek met

de belanghebbende is soms al vereist. Dat biedt kansen die zowel de uitvoerbaarheid en de dienstbaarheid ten goede komen”, legde Elisabeth Pietermaat uit aan een groep juristen die zelf in de praktijk Woo-aanvragen behandelen.

“Als in dat gesprek bijvoorbeeld helder wordt wat de burger of de journalist precies zoekt, kun je ook afspreken heel gericht de vrijgave van de documenten die daarop betrekking hebben te verzorgen. Het voorkomt dat u in de organisatie breed een uitvraag moet doen en stapels documenten oplevert, die voor de belanghebbende irrelevant zijn. Natuurlijk is wederzijds vertrouwen dan wel een benodigde basis. Tegelijk geldt: als iemand dat gesprek categorisch weigert, dan houdt het ook een keer op. U mag uitgaan van de redelijk handelende burger.”

Geïnspireerd geraakt? Pels Rijcken organiseert doorlopend seminars, workshops en cursussen. Kijk op pelsrijcken.nl/evenementen voor de meest actuele informatie en data. Neem bij vragen hierover gerust [contact](#) met ons op.

De Zaak

De tijd van de avondklok

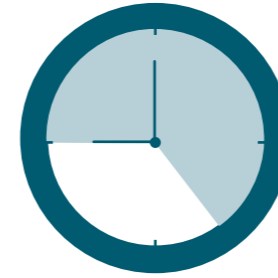
In maart 2020 bestempelde de Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO) de uitbraak van het coronavirus als een pandemie. Een dag later werd het eerste kort geding over coronamaatregelen aangespannen tegen de Staat. Een stichting eiste een volledige lockdown. In de periode daarna volgden nog tientallen procedures tégen of juist voor méér maatregelen. De zaak rond 'de avondklok' is een van de meest bijzondere juridische kwesties in die periode.

Het lijkt nauwelijks meer voor te stellen. Maar vanaf het voorjaar van 2020 werden rechtszaken ineens thuis vanachter een camera mondeling behandeld, met zowel de rechter en de advocaten van beide partijen in toga, op hun eigen bureaustoel. Toen zittingen wel weer in de rechtszalen plaatsvonden, waren er spatschermen, ook tussen de advocaten van hetzelfde kantoor. Even vertrouwelijk overleggen met elkaar en een cliënt was ineens lastig. We hebben er in ieder geval aan overgehouden dat zittingen vaker integraal via livestream worden uitgezonden.

Het was kortom, een bijzondere tijd, waar we ons nu soms nauwelijks nog een voorstelling van kunnen maken. Het is bovendien lastig te duiden wat, naast de integrale uitzendingen, nu een blijvend effect is geweest van die periode waarin het overheidsingrijpen vergaand was en maatregelen tot evidente botsingen van grondrechten leidden. Het feit dat er nog over geprocedeerd wordt, zoals laatst nog over het coronatoegangsbewijs, is wellicht veelzeggend over de impact op mensen en de samenleving.

Rol van de advocaat

De rol van ons als advocaat van de Staat in deze rechtszaken was steeds om uit te leggen hoe de coronamaatregelen tot stand waren gekomen. Zoals via de raadpleging van deskundigen zoals het Outbreak Management Team (OMT), het Bestuurlijk afstemmingsoverleg, een brede maatschappelijke werking en instemming van een meerderheid van de Tweede Kamer. Daarnaast was het aan ons om uit te leggen waarom de Staat deze maatregelen noodzakelijk vond, in het algemeen belang achtte en hoe de diverse belangen zich verhielden tot de bescherming van met name de volksgezondheid.

In al die zaken speelde eveneens mee met welke intensiteit de rechter het gevoerde beleid kon toetsen? Wat was de rol van de rechter binnen onze democratische rechtsstaat? Mocht de rechter alleen de gevolgde procedure toetsen of mocht hij de zaak ook inhoudelijk beoordelen? En hoe moest worden omgegaan met de wetenschappelijke waarde van adviezen van het OMT, bijvoorbeeld in het geval dat geen sprake was van wetenschappelijke moet zijn consensus. Over elk van deze onderwerpen, is geprocedeerd, soms afzonderlijk maar ook als onderdeel van een procedure over de evenredigheid van een of meer coronamaatregelen. In de zaak rond de avondklok is dit op allerlei manieren terug te zien.

Chronologisch gezien gebeurde er in de avondklok-zaak op hoofdlijnen het volgende:

De WHO constateert eind 2020 de opkomst van een 'Britse variant' die tot 70 procent besmettelijker was. Het OMT vreest begin 2021 dat de toen zo bekende 'R-waarde' niet onder de 1 zou komen en adviseert onder meer een avondklok.

Het kabinet besluit op 22 januari 2021 om vanaf zaterdag 23 januari 2021 een avondklok in te stellen. Van 21.00 tot 04.30 uur mag niemand meer op straat komen, uitzonderingen daargelaten.

Op 3 februari eist een stichting en een groep burgers in kort geding opheffing van de avondklok. Op de ochtend van 16 februari 2021, een week na de zitting, beveelt een voorzieningenrechter in kort geding de opheffing van de avondklok omdat die op onjuiste wettelijke gronden zou zijn ingesteld.

In een zogenoemd turbospoedappel op diezelfde dag bepleit de landsadvocaat in hoger beroep namens de Staat om de uitspraak van de voorzieningenrechter te schorsen, totdat de inhoudelijke behandeling in appel heeft plaatsgevonden. Het hof is van oordeel dat voldoende zwaarwegende belangen bestaan om het hoger beroep af te wachten: de avondklok blijft van kracht.

Op 19 februari vindt er een inhoudelijke behandeling plaats bij het gerechtshof. Op 26 februari doet het hof uitspraak waarbij de Staat in het gelijk wordt gesteld op alle gronden.

Op 28 april 2021 wordt de avondklok definitief opgeheven door het kabinet als onderdeel van versoepeling van maatregelen.

De stichting en de groep burgers die opheffing van de avondklok eisten, zijn ondertussen in cassatie gegaan bij de Hoge Raad tegen de uitspraak van het gerechtshof.

De Hoge Raad doet op 22 maart 2022 uitspraak en bevestigt de uitspraak in hoger beroep. Het kabinet kon met toepassing van het staatsnoodrecht in redelijkheid tot de avondklok besluiten.

Verrassend

De uitspraak van de voorzieningenrechter op 16 februari was verrassend. Er waren toen al tientallen procedures gevoerd en in geen daarvan werd de Staat bevolen om maatregelen af te schalen. Volgens de voorzieningenrechter in eerste aanleg bood de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag (Wbbbg) onvoldoende wettelijke grondslag voor het instellen van de avondklok. De rechter vond dat deze bijzondere wet alleen kon worden gebruikt in situaties die 'letterlijk geen uitstel kunnen dulden', omdat sprake is van een 'acute noodsituatie', zoals een onverwachte, reeds ontstane dijkdoorbraak. De rechter was van oordeel dat er met de opkomende Britse coronavariant alleen sprake was van een dreigende dijkdoorbraak. En bij een dreigende dijkdoorbraak mocht geen gebruik worden gemaakt van deze bijzondere wet. Daarnaast was de rechter ook niet overtuigd van de noodzaak van de avondklok. De rechter vroeg zich af of de Staat niet minder vergaande maatregelen had kunnen nemen.

Turbospoedappel

Omdat de avondklok diezelfde avond er al af zou gaan, wilde de Staat dat er via een turbospoedappel hoger beroep werd ingesteld. Namens de Staat vroegen wij het gerechtshof de uitvoerbaarheid van het vonnis te schorsen, zodat het gerechtshof eerst inhoudelijk zou kunnen beslissen voordat tot eventuele opheffing dan zou worden overgegaan, dan wel een reeds tijdelijk opgeheven avondklok dan alsnog weer van kracht zou worden.

Het gerechtshof kondigde al snel aan dat het diezelfde dag nog zou beslissen of het vonnis van de rechtbank inderdaad zou worden geschorst tot de uitspraak van het gerechtshof. Als dat het geval was, zou de avondklok in ieder geval gelden tot het moment dat het gerechtshof inhoudelijk de zaak had beoordeeld. Bij de zitting maakte het gerechtshof vervolgens de afweging dat het opheffen van de avondklok tot veel onrust zou leiden, vooral ook als het gerechtshof niet veel later alsnog het instellen van de avondklok alsnog zou toestaan. Dit zou volgens het gerechtshof een onwenselijk 'jojo-effect' kunnen veroorzaken.

Aan de zaak 'de avondklok' werkte een team van advocaten onder wie Gijsbrecht van Nieuwland, Maartje Möhring, Reimer Veldhuis en Corinna Klostermann. Bijgaande uiteenzetting is een samenvatting van de presentatie die Corinna gaf tijdens het open huis van Pels Rijcken in het kader van Rondje Rechtsstaat

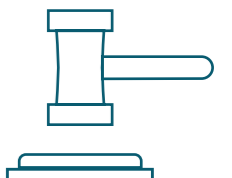
Doorbraak

Daarna moest de zaak dus nog inhoudelijk worden beoordeeld door het gerechtshof. Het gerechtshof had ons laten weten dat de Staat ongeveer 24 uur kreeg om een stuk in te dienen met de argumenten waarom de avondklok niet kon worden opgeheven. Eisers kregen vervolgens eveneens dezelfde tijd om te reageren. De dag daarna vond de zitting plaats. Volgens het gerechtshof mocht de avondklok wel met de bijzondere wet worden ingesteld. De Wbbbg was ook voldoende wettelijke grondslag bij een 'dreigende dijkdoorbraak' in de vorm van grote onzekerheid rond het overspoelen van de IC's met zieken.

Na het instellen van cassatie bij de Hoge Raad door de eisers, volgde op 22 maart 2022 uitspraak van de Hoge Raad. In die procedure en in die uitspraak worden de exacte juridische overwegingen uiteengezet. Die komen op hoofdlijnen hierop neer. De Hoge Raad overweegt dat de wetgever aan de regering de bevoegdheid heeft toegekend om – als buitengewone omstandigheden dit noodzakelijk maken – een avondklok in te stellen zonder voorafgaande toestemming van het parlement.

Het stelsel van de Wbbbg is aldus opgezet dat, als de regering van deze bevoegdheid gebruik maakt, vervolgens 'terstond achteraf parlementaire controle' plaatsvindt. De regering moet immers 'onverwijld een wetsvoorstel tot voorzetting' aan de Tweede Kamer voorleggen. De conclusie is daarmee dat de Wbbbg een toereikende grondslag bood voor de invoering van de avondklok.

Vindplaats van relevante uitspraken:
[ECLI:NL:GHDHA:2021:285](#),
[ECLI:NL:HR:2022:380](#).

'Blik van buiten in de waan van de dag'

Pels Rijcken is het eerste advocatenkantoor met een Raad van Commissarissen (RvC) met louter externe commissarissen. In 2023 beleefde de Raad haar eerste volle kalenderjaar. RvC-voorzitter Mijntje Lückerath-Rovers kijkt terug en vooruit met de blik van buiten. "Het kantoor is gedreven om in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen en is gericht op de toekomst."

Welke rol hebben jullie als RvC?

We brengen de blik van buiten en stellen de kritische vraag: wat ben je aan het doen en waarom doe je dat? We houden toezicht op de strategische doelstellingen die het bestuur jaarlijks opstelt en zien in brede zin toe om de continuïteit van de organisatie. We betrekken daarbij vanzelfsprekend het langetermijnperspectief; bestuurders van organisaties hebben immers soms, begrijpelijkerwijs, de neiging zich te richten naar de waan van de dag vanwege een overvolle agenda. Als externe toezichthouders zijn wij de vreemde ogen die dwingen om af en toe stil te staan bij de wezenlijke vragen over strategie en cultuur. En ook als het gaat om een thema als een open kantoorcultuur. Ik geloof dat we het bestuur helpen door niet alleen een klankbord te zijn, maar ook doordat de organisatie merkt dat ook de top aanspreekbaar is.

Hoe staat Pels Rijcken ervoor?

De basis is meer dan op orde. Ik zie een advocatenkantoor dat een heldere strategie en een breed aanwezig risicobewustzijn heeft en dit toepast. Er is een hoog niveau van governance, risk en compliance, ofwel GRC, in uitvoering. Binnen de wereld van het toezicht is het Three Lines Model gemeengoed, met een duidelijke scheiding van toezichtrollen, maar bij advocatenkantoren nog niet. Pels Rijcken heeft dat al wel in werking.

Bovenal is het kantoor in al zijn geledingen gedreven om aanspreekbaar te zijn en aan te sluiten op maatschappelijke ontwikkelingen. Er is ruimte voor de organisatie om voort te bouwen en de blik op de toekomst te richten.

Hoe merken de kantoorgenoten jullie invloed?

We proberen regelmatig met verschillende groepen medewerkers te spreken, zoals afgelopen jaar met onder andere alle sectievoorzitters, met de stagiairewerkgroep, met de voorzitter van de algemene vergadering, de landsadvocaat en zijn plaatsvervanger, met de vertrouwenspersonen en de externe accountant. Dat is overigens niet uniek voor een RvC. Maar dat is wel de

manier waarop je een beeld vormt en tegelijk invloed hebt. Daarnaast zijn we aanwezig bij de Aandeelhoudersvergaderingen, hebben we periodieke bestuurlijke overleggen en vindt er tweewekelijks overleg plaats met de bestuursvoorzitter.

Ligt daar jullie toegevoegde waarde als RvC?

Onder meer wel ja. Er gaat ook een disciplinerende werking uit van onze vergaderingen met het bestuur en de cadans daarin. Er wordt wel gezegd dat vooral de voorbereiding door bestuurders op het gesprek met de RvC de meeste impact heeft. Een bestuurder stelt zich vooraf de vragen: heb ik de feiten en cijfers wel op orde, is een besluit goed onderbouwd en heb ik een antwoord op de belangstellende, kritische vragen die ze stellen? We helpen het bestuur keuzes te maken op basis van bewuste, doordachte overwegingen.

Hoe zie jij de toekomst voor Pels Rijcken?

Wat wij vooral doen is daar open vragen over te stellen en het strategische gesprek erover opzoeken, het onderwerp entameren. Hoe ziet het advocatenkantoor van de toekomst eruit? En wat betekent dat voor Pels Rijcken? Wij helpen daarbij, ook weer door die bredere blik van buiten. Een van de grote uitdagingen is het vinden van voldoende gekwalificeerde mensen, dan wel mensen met de potentie en de wil om zich professioneel verder te willen ontwikkelen. Het antwoord ligt dan ergens in de richting van het sturen op kwalitatieve productiviteit: niet per sé meer, maar wat wel en wat betekent dat voor de continuïteit in de toekomst. Zo zal bijvoorbeeld de invloed en inzet van AI een onderwerp van gesprek zijn. Wat doet dat met het werk en de medewerker van de toekomst? Gelukkig zijn dit onderwerpen waar Pels Rijcken zelf ook heel bewust mee bezig is.

Sinds 1 juli 2022 beschikt Pels Rijcken over een Raad van Commissarissen. De leden van de RvC worden voor een termijn van vier jaar benoemd door de Algemene Vergadering van Pels Rijcken. De RvC bestaat op dit moment uit: prof. dr. Mijntje Lückerath-Rovers (voorzitter), Anneke van Zanen-Nieberg en Jan-Willem Prakke.

Recente publicaties

Vakliteratuur

Onze advocaten schrijven regelmatig artikelen voor de vakliteratuur over gerechtelijke uitspraken en andere juridische ontwikkelingen. Hieronder een selectie van de artikelen uit afgelopen kwartaal. Je vindt alle publicaties ook op pelsrijcken.nl/kennis.

Nederlands Tijdschrift voor Bestuursrecht (NTB):

- [Kroniek Openbaarheid en behoorlijkheid 2023](#). 22 april 2024
- [Kroniek Overheidsaansprakelijkheid - tweede helft 2023](#). 22 april 2024
- [Kroniek Handhaving van bestuursrecht - tweede helft 2023](#). 22 april 2024
- [Kroniek Bestuur en privaatrecht](#). 23 mei 2024
- [Kroniek Civiele rechtspraak mededingingsrecht 2023](#). 14 juni 2024

Tijdschrift voor Toezicht:

- [De matiging van een bestuurlijke boete bij de overschrijding van de redelijke termijn](#). 15 mei 2024

Boom Strafbblad:

- [Geautomatiseerde data-analyse in het nieuwe Wetboek van Strafvordering](#). 17 juni 2024
- [De inbedding van de taken en verantwoordelijkheden van het Openbaar Ministerie in het nieuwe Wetboek van Strafvordering](#). 17 juni 2024

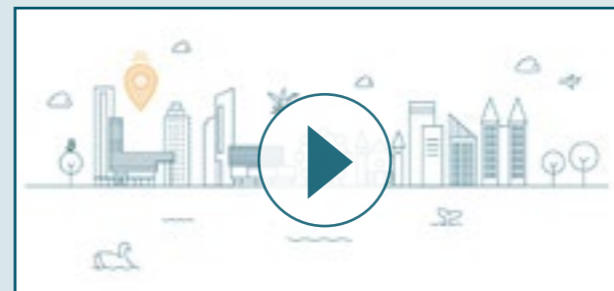
Bij Pels Rijcken:

- [White paper: Staatssteun in Nederland \(State Aid in The Netherlands\)](#). 4 juni 2024
- [Cassatieblog- en vlog: Cassatievlog #100 Maatstaf en grondslag voor kostenvergoeding bij afgebroken onderhandelingen](#)

ANIMATIEVIDEO

De Staat en de landsadvocaat

Kijk verder op: pelsrijcken.nl/rondjerechtsstaat

Over ons

De advocaten van Pels Rijcken bieden in en buiten rechte juridisch advies en advocatuurlijke bijstand aan cliënten. We zijn het kantoor van de landsadvocaat. De Nederlandse Staat is daardoor onze grootste cliënt.

We zijn er ook voor andere cliënten zoals gemeenten, provincies, waterschappen, onderwijs- en zorginstellingen en het bedrijfsleven. Bij Pels Rijcken werken 300 mensen, van wie ongeveer 170 als advocaat en 130 in de ondersteuning daarvan.

We bestaan sinds 1969. Onze expertise ligt bij juridische vraagstukken die grote maatschappelijke relevantie hebben. We willen onze cliënten een juridisch kompas bieden in een complexe, veranderende samenleving en ons onderscheiden door de kwaliteit van onze dienstverlening.

Enthousiast geworden en reageren?

Abonneer je dan op [dit eMagazine](#). Laat ons hoe dan ook weten wat je vindt van ons eMagazine. We horen graag je suggesties en ideeën (mail to: pers@pelsrijcken.nl).

Abonneer

In de vak- en nieuwsmedia

Bestuursvoorzitter Sandra van Heukelom-Verhage werd geportretteerd in de [rubriek Diner met het FD](#)

Over de mondelinge behandeling van tuchtclachten tegen onze kantoorgenoten en ons kantoor verschenen publicaties in het [FD](#) en de [NRC](#). Zelf publiceerden we [deze reactie](#).

De Haagse Teoman (16) was bij ons [Baas van Morgen](#). In [Advocatie](#) een overzicht van de advocatenkantoren die meededen met het initiatief van JINC.

Met een nieuwe [huurovereenkomst](#) blijven we en gaan we vooruit in New Babylon weet ook Vastgoedmarkt.nl.

Ranking

Elk jaar worden advocatenkantoren en advocaten beoordeeld op basis van reviews van cliënten.

Bij The Legal 500 werd Pels Rijcken wederom als 'top tier firm' gepositioneerd met eveneens een [topnotering](#) voor het praktijkgebied 'Dispute resolution: Class actions'.

In de [Chambers Europe Legal Guide](#) wordt de 'top ranked' status van Pels Rijcken bevestigd en de benoeming als 'leading law firm'.

In de [Chambers Global Guide](#) heeft Pels Rijcken haar positie binnen Dispute Resolution Band 1 behouden. Zes kantoorgenoten krijgen individuele erkenning, onder wie twee op gebied van Business Human Rights.